

Centra osídlení České republiky

Vymezení vyšších a středních center
a metodický postup pro vymezení nižších
a malých center

3. vydání

Obsah

1	Cíl a účel materiálu	1
2	Princip kategorizace center osídlení	2
3	Centra osídlení vyšší a střední kategorie (A–D).....	3
4	Centra osídlení v kategoriích nižších a malých sídel (E–G).....	5
5	Doporučená úroveň občanského vybavení jednotlivých kategorií center	9
6	Použité podklady	11
7	Příloha - Případové studie	12
7.1	ORP Broumov	12
7.2	ORP České Budějovice	17
7.3	ORP Velké Meziříčí	24

Č. j. MMR-60959/2024-81

ISBN: 978-80-7538-567-3 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, tištěná verze

ISBN: 978-80-7538-568-0 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, on-line verze

1 Cíl a účel materiálu

Cílem materiálu (dále též jen „Metodika“) je přispět k vytvoření územních předpokladů pro dosažení územní soudržnosti deklarované Lisabonskou smlouvou EU (2009). Územní priority rozvoje pro dosažení územní soudržnosti konkretizuje Územní agenda 2030 mimo jiné jako podporu polycentrického a vyváženého územního rozvoje, podporu integrovaného rozvoje ve městech a venkovských a specifických oblastech a zlepšení územního propojení pro jednotlivce, komunity a podniky. Řídící principy trvale udržitelného rozvoje evropského kontinentu (CEMAT 2000) v opatření pro venkovské oblasti uvádějí podporu malých a středních měst a velkých vesnic jako poskytovatelů služeb pro venkovská zázemí a jako vhodných lokalit pro umístování malých a středních podniků a zlepšování dostupnosti venkovských sídel.

K naplnění těchto obecných cílů **Metodika vytváří pro pořizovatele územně analytických podkladů krajů podklad**, na jehož základě, v kombinaci se znalostí konkrétní situace a podmínek sídelní soustavy, **budou moci stanovit zařazení vybraných sídel do jednotlivých kategorií center osídlení**, tedy do některé z kategorií významných a ostatních nižších center a malých center osídlení. Tyto kategorie nižších center osídlení doplní soustavu center osídlení vyššího řádu vymezovaných na celostátní úrovni. **Toto vymezení bude dále sloužit pro stanovení koncepce sídelní struktury ČR v rámci Politiky územního rozvoje ČR a dále i pro účely strategického plánování na úrovni státu a krajů, zejména pro implementaci Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, resp. strategií rozvoje územních obvodů krajů dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Vymezená centra osídlení budou využita též pro Integrovaný regionální operační program 2021–2027 (dále jen „IROP“), specifický cíl 6.1, kde oprávněnými příjemci dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ budou regionální centra vyššího a středního řádu, tj. centra A–D, a regionální centra nižšího řádu (nižší a malá centra), tj. centra E–G.**

Metodika vychází z poznatků řešení této problematiky v sousedních zemích, konkrétně ve Svobodném státu Bavorsko a Svobodném státu Sasko ve Spolkové republice Německo a ve spolkové zemi Dolní Rakousy v Rakouské republice, kde je tento princip dlouhodobě uplatňován a rozvíjen. Tyto poznatky aplikuje Metodika přiměřeně s ohledem na právní rámec českého územního plánování a na specifické podmínky uspořádání regionů a jejich sídelních struktur v České republice.

Metodika byla zpracována pracovníky Ministerstva pro místní rozvoj (dále též jen „MMR“), odboru strategií a analýz regionální politiky a politiky bydlení a odboru územního plánování s využitím odborných podkladů, zejména materiálů *Aktualizace vymezení center osídlení vyšší a střední kategorie (A-D) na základě dojížděky/vyjížděky ze SLDB 2021* (Körner, Müller a kol., 2023) a *Principy stanovení center osídlení v kategoriích nižších sídel* (Maier a kol., 2019) (dále jen „Podklady“).

Aktualizace Metodiky (3. vydání) provedla drobné formální úpravy, aby byla Metodika v souladu se zákonem č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.

2 Princip kategorizace center osídlení

Na základě Podkladů byla stanovena kategorizace center osídlení ČR (viz tabulka č. 1). Pro zařazení do příslušné kategorie je mimo velikosti centra (počet obyvatel) významné též jeho spádové území, a to jak z hlediska počtu obyvatel, tak i z hlediska jeho rozlohy. **Centra osídlení vyšší a střední kategorie (A, B, C a D) vymezuje MMR, nižší a malá centra osídlení (E, F a G) vymezují kraje.**

Tab. 1 Kategorie center osídlení ČR¹

Kategorie center			Počet obyvatel (v tisících) cca ²		Počet center (návrh) ³
			Centra	Spádové území (včetně centra)	
A	Vyšší	Významná	100	200	15
B		Ostatní	50	100	13 (14)
C	Střední	Významná	20	40	42 (45)
D		Ostatní	15	30	30 (33)
E	Nižší	Významná	10	obvykle > 20	Vymezují kraje
F		Ostatní	5 (3)	obvykle > 20 (10)	Vymezují kraje
G	Malá		2 (1)	obvykle > 5	Vymezují kraje

Zdroj: MMR, 2024 na základě Podkladů.

- » **Centra kategorie A–D**, která vymezuje MMR, jsou popsána v kapitole [3](#).
- » **Centra kategorie E–G** budou stanovena v jednotlivých územně analytických podkladech krajů na základě metodického postupu uvedeného v kapitole [4](#).
- » **Katalog doporučeného vybavení jednotlivých kategorií center** je uveden v kapitole [5](#).

Vyšší centra (A a B) a střední centra (C a D) by měla saturovat podstatnou část potřeb (vč. nabídky pracovních míst) obyvatel svého spádového území.

Od kategorie E (nižší centra významná) má mimo obslužných zařízení (veřejných i komerčních) významnou roli nabídka pracovních míst. Dojíždka za prací je pro tato centra významnější než dojíždka za službami. Počet přítomných obyvatel (vč. dojíždějících) je obvykle vyšší (někdy i významně) než počet obyvatel. Tato skutečnost ovlivňuje zejména nároky na komerční zařízení (obchod, služby).

U kategorií F (nižší centra ostatní) a G (malá centra) jsou významná zařízení pro uspokojení základních potřeb obyvatel.

V případě zjištění absence některého zařízení veřejného občanského vybavení v centru osídlení je toto zjištění podkladem pro vymezení problému k řešení v územně plánovací dokumentaci dotčené obce (podrobněji viz kapitola [5](#)).

Poznámka: V rámci případných aktualizací vymezení center kategorií A-D a E-G bude důležitá vzájemná koordinace MMR a jednotlivých krajů a spolupráce na úsecích územního plánování a regionální politiky.

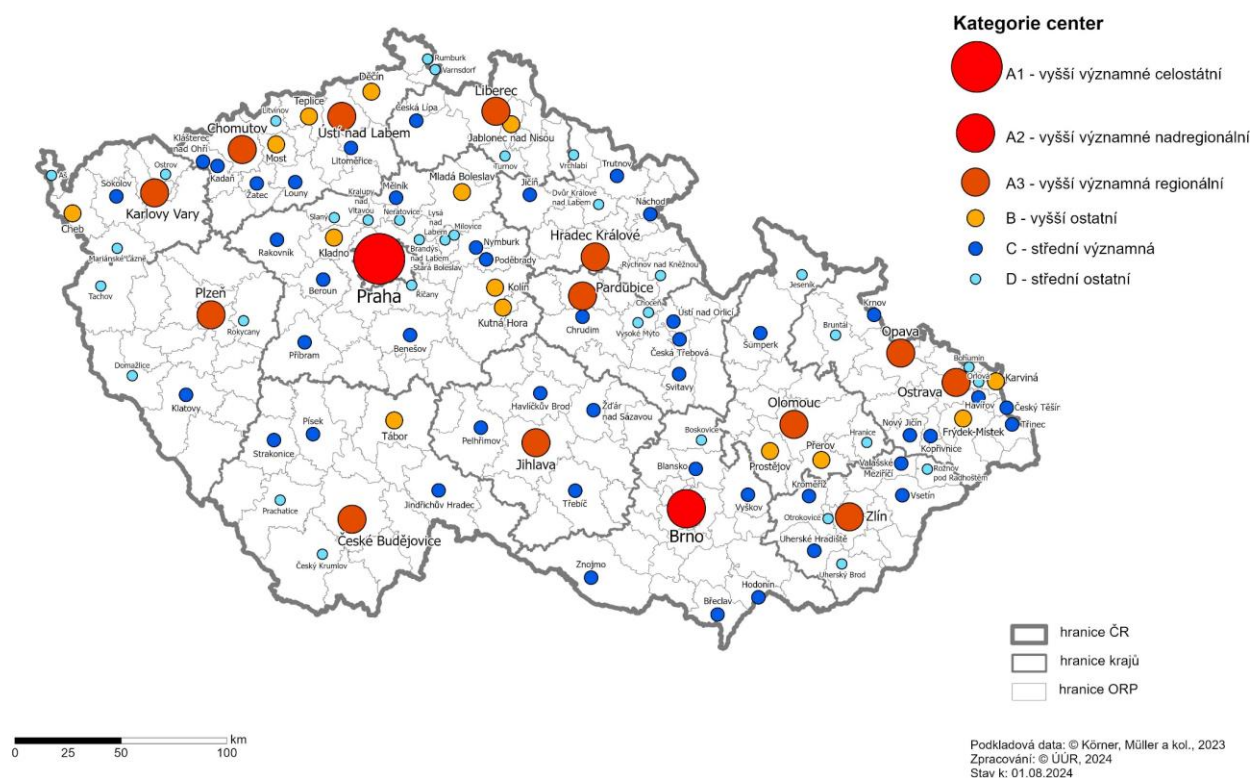
¹ Požadované minimální počty obyvatel pro kategorizaci center osídlení v kategorii E-G upřesňuje tabulka č. 2.

² Velikost (počet obyvatel) centra je uváděna jako orientační. Pokles o cca 10 % (příp. více) neznámá přeznačení do nižší kategorie. Mohou rovněž existovat výjimky z důvodu významu a polohy center. Počet obyvatel spádového území nižších a malých center je upřesněn v Tabulce 2.

³ Dvojí počty center v tabulce jsou způsobeny existencí dvojcenter. Nižší údaj počítá dvojici propojených měst jako jedno centrum, vyšší číslo počítá města jednotlivě.

3 Centra osídlení vyšší a střední kategorie (A–D)

Obr. 1 Centra osídlení vyšší a střední kategorie v ČR

Zdroj: Ústav územního rozvoje, 2024 (zpracováno na základě materiálu Körner, Müller a kol., 2023).

Na území ČR se vymezují následující centra osídlení v kategoriích A–D:

- » **Vyšší centra významná (A):** Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Chomutov, Jihlava, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha, Ústí nad Labem, Zlín.

Vzhledem k tomu, že kategorie zahrnuje centra rozdílné velikosti a regionálního významu, člení se na:

- » A1 – vyšší centrum celostátní (Praha)
- » A2 – vyšší centrum nadregionální (Brno)
- » A3 – vyšší centra regionální – všechna ostatní krajská města (vč. Ostravy)⁴. Jejich spádový obvod nepřesahuje (mimo lokální výjimky) území kraje. V území Ústeckého a Moravskoslezského kraje, s vyšším zastoupením velkých měst a složitější sídelní strukturou, jsou vymezena dvě regionální centra.
- » **Vyšší centra ostatní (B):** Děčín, Frýdek-Místek, Cheb, Jablonec nad Nisou, Karviná, Kladno, Kolín – Kutná Hora, Mladá Boleslav, Most, Prostějov, Písek, Tábor, Teplice.
- » **Střední centra významná (C):** Benešov, Beroun, Blansko, Břeclav, Česká Lípa, Česká Třebová – Ústí nad Orlicí, Český Těšín, Havířov, Havlíčkův Brod, Hodonín, Chrudim, Jičín, Jindřichův Hradec, Kadaň – Klášterec nad Ohří, Klatovy, Kopřivnice, Krnov, Kroměříž, Litoměřice, Louny, Mělník, Náchod, Nový Jičín, Nymburk – Poděbrady, Pelhřimov, Písek, Příbram, Rakovník, Sokolov, Strakonice, Svitavy,

⁴ Pozn. Praha, Brno, Ostrava jsou označeny v SRR ČR 21+ jako metropolitní oblasti.

Šumperk, Trutnov, Třebíč, Třinec, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Vyškov, Znojmo, Žatec, Žďár nad Sázavou.

- » **Střední centra ostatní (D):** Aš, Bohumín, Boskovice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Bruntál, Český Krumlov, Domažlice, Dvůr Králové nad Labem, Hranice, Jeseník, Kralupy nad Vltavou, Litvínov, Lysá nad Labem – Milovice, Mariánské Lázně, Neratovice, Orlová, Ostrov, Otrokovice, Prachatice, Rokycany, Rožnov pod Radhoštěm, Rumburk – Varnsdorf, Rychnov nad Kněžnou, Říčany, Slaný, Tachov, Turnov, Uherský Brod, Vrchlabí, Vysoké Mýto – Choceň.

Podrobná použitá metodika a analýza všech faktorů, které vymezení ovlivňují, jsou k dispozici v materiálu *Körner, Müller a kol., 2023*.

4 Centra osídlení v kategoriích nižších a malých sídel (E–G)

Tento **metodický postup je určen pro krajské úřady** pro sjednocení principů vymezení center osídlení v kategorii nižších sídel (sídlu kategorie E, F a G).

Centrem osídlení se pro účely aplikace Metodiky míní vždy obec s obslužným významem odpovídajícím kategorii centra, a to i v případě obcí tvořených více sídly. Platí princip, že centra hierarchicky vyšších kategorií zároveň plní funkci center osídlení nižších kategorií v rozsahu a okruhu časové dostupnosti centra osídlení nižší kategorie. Vyšší a střední centra představují významné póly osídlení, které zásadně ovlivňují vazby v území s dopadem na kategorie nižších center. Některá sídla v periferních oblastech často zajišťují funkci centra pro potřeby obyvatel ze širšího spádového území. Při vymezení kategorií nižších center je proto nutné přihlídnout i k jednotlivým typům území a dalším doplňujícím kritériím uvedeným dále v této Metodice. **V odůvodněných případech je možné se na základě místních znalostí a územních specifik od této metodiky odchýlit, odchýlné řešení je třeba řádně zdůvodnit.**

Pokud se významný podíl obyvatel v odpovídajícím okruhu časové dostupnosti dvou popřípadě více ostatních významných center navzájem překrývá, lze uvažovat klasifikaci těchto center jako dvojcentrum respektive shluk center.

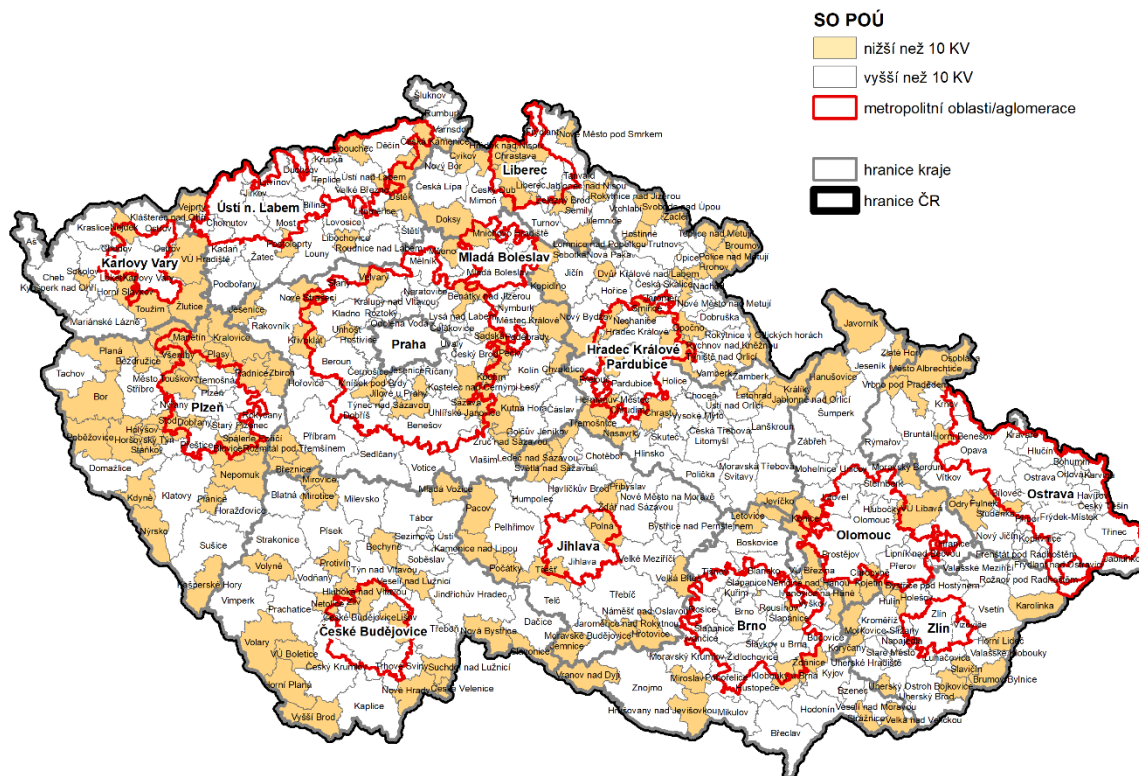
Kategorizace nižších center osídlení:

- » **Nižší centra významná (E)**
 - » Poskytují svým obyvatelům a obyvatelům dalších sídel v okruhu časové dostupnosti 30 min veřejnou hromadnou dopravou (dále též „VHD“) vedle základní úrovně vybavenosti též širší spektrum obslužných funkcí vyššího významu.
- » **Nižší centra ostatní (F)**
 - » Poskytují svým obyvatelům a obyvatelům dalších sídel v okruhu časové dostupnosti 20 min VHD základní úroveň vybavenosti včetně některých obslužných funkcí vyššího významu.
- » **Malá centra (G)**
 - » Poskytují svým obyvatelům a obyvatelům dalších sídel v okruhu časové dostupnosti 15 min VHD základní spektrum obslužných funkcí.

Pro účely metodiky se rozlišují 3 základní typy území:

- » **Metropolitní oblasti / Aglomerace** – území v zázemí nejvýznamnějších center osídlení, které vychází z vymezených území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR. Prioritou pro vymezení nižších center osídlení v prostoru metropolitních oblastí / aglomerací je zajistit přiměřené spektrum obslužných funkcí pro obyvatele centra osídlení a jejího spádového území, a to přednostně z hlediska základní úrovně vybavenosti.
- » **Řídce osídlená území** – území s malou hustotou obslužných center osídlení. Prioritou pro vymezení nižších center osídlení v řídko osídleném území je zajistit obyvatelům všech sídel dostupnost základní úrovně vybavenosti.
 - » Vymezeno na základě správních obvodů obcí s pověřeným úřadem (dále jen „SO POÚ“), kde pro úhrnnou komplexní velikost (KV)⁵ všech obcí ve správním obvodu platí $\Sigma(KV) < 10$
 - » Z takto vymezených území se zpravidla vyloučí SO POÚ, pokud jeho centrum leží v ITI.
 - » Konkrétní vymezení bude korigováno podle odborných znalostí zpracovatele ÚAP kraje, a to s ohledem na místní podmínky, zejména dojížděkové vztahy a časovou dostupnost obslužných center osídlení, včetně vybraných zařízení vyššího občanského vybavení (typicky středních škol, nemocnic atp.). Časová dostupnost je obecně vztažena k centru dané obce.
- » **Ostatní území** – území nezařazená do metropolitní oblasti / aglomerace ani do řídko osídlených území dle předchozích bodů.

Obr. 2 Základní typy území (metropolitní oblasti / aglomerace vymezené ITI a území SO POÚ s celkovým KV⁵ <10 jako vymezení řídicí osídlených území s malou hustotou obslužených center osídlení)

Zdroj: MMR, 2022

⁵ KV ukazatel tzv. komplexní velikosti je definován jako třetina součtu podílu centra na obyvatelstvu ČR a dvojnásobku podílu centra na pracovních příležitostech ČR (Hampl a kol., 2005, str. 44).

$$KV = ((POP_o / POP_{CR}) + 2(OPM_o / OPM_{CR})) / 3 * 10\ 000$$

kde

- POP_o = počet obyvatel obce
- POP_{CR} = počet obyvatel ČR
- OPM_o = počet obsazených pracovních míst obce
- OPM_{CR} = počet obsazených pracovních míst ČR

Pro výpočet KV byly z hlediska počtu obsazených pracovních míst použity údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Počet obsazených pracovních míst obce je součtem počtu zaměstnaných osob a salda dojíždky příslušné obce. Počet obyvatel byl převzat z dat ČSÚ k 1. 1. 2022.

Použití KV nejlépe odpovídá potřebě zjistit dostupnost pracovních příležitostí a služeb v předmětném typu území, jelikož sleduje vztah mezi populační a pracovní velikostí v územní jednotce. Použitá verze z roku 2005 je zjednodušená oproti původnímu ukazateli komplexní funkční velikosti (KFV). Vychází z poznatku autora, že pracovní velikost sídel a jejich obslužná kapacita jsou v zásadě shodné. Kriteriaální hodnota KV <10 nejlépe reflektuje charakteristiku a typickou velikost mikroregionů představovaných v řídicí osídleném území s malou hustotou obslužených center osídlení správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem, což bylo empiricky ověřeno.

Při zařazování jednotlivých sídel do kategorií se užívají základní a specifická kritéria.

Základní kritéria:

- » Pro vymezení nižšího centra osídlení se především sleduje, zda dosahuje kritických hodnot vybraných kritérií jako rozhodující kritérium (v tabulce značeny **zeleně**), jako další indikativní ukazatele se sledují další požadované kritériální hodnoty (v tabulce značeny normálním písmem).
- » Za růst počtu obyvatel se považuje průměrný roční nárůst v posledních 20 letech větší než 2 procentní body základu (zdroj: ÚAP krajů), za růst počtu trvale obydlených bytů se považuje roční nárůst v posledních 20 letech větší než 1 procentní bod základu (zdroj: ÚAP krajů).
- » Časová dostupnost se zjišťuje jako jízdní doba prostředky veřejné hromadné dopravy osob (vlak, autobus) podle platného jízdního řádu ve všední den (zdroj: např. IDOS, datové sady CHAPS apod.), popřípadě se může uvažovat jako dvojnásobek jízdní doby automobilem (zdroj: např. mapy.cz, GIS analýza na základě údajů o dopravní infrastruktuře v územně analytických podkladech apod.). Do této jízdní doby se nezapočítává čas strávený cestou na zastávku hromadné dopravy ani cesta ze zastávky k cíli cesty.

Tab. 2 Základní kritéria pro stanovení center osídlení v kategorii nižších sídel.

Typ území	Počet obyvatel v centrální obci (minimum)	Počet obyvatel v centrální obci a v okruhu její dostupnosti (minimum)	Vývoj počtu obyvatel v uplynulých 20 letech	Vývoj počtu trvale obydlených bytů v uplynulých 20 letech	Časová dostupnost centra ze sídel s trvalou obytnou funkcí (maximum)
E – nižší centra významná					
metropolitní oblasti / aglomerace	10 000	neurčeno	růst	růst	nesleduje se
ostatní území	10 000	20 000	neurčeno	růst či stagnace	30 minut jízdy VHD
řídce osídlené	10 000	neurčeno	neurčeno	neurčeno	30 minut jízdy VHD
F – nižší centra ostatní					
metropolitní oblasti / aglomerace	5 000	neurčeno	růst	růst	nesleduje se
ostatní území	5 000	20 000	neurčeno	neurčeno	20 minut jízdy VHD
řídce osídlené	3 000	neurčeno	neurčeno	neurčeno	20 minut jízdy VHD
G – malá centra					
metropolitní oblasti / aglomerace	2 000 (doporučeno 3 000)	neurčeno	růst	růst	15 minut jízdy VHD
ostatní území	2 000	5 000	neurčeno	neurčeno	15 minut jízdy VHD
řídce osídlené	2 000 (v odůvodněných případech 1 000)	neurčeno	neurčeno	neurčeno	15 minut jízdy VHD

Zdroj: MMR, 2022, na základě Podkladů

Specifická kritéria:

V případě rozhodování o volbě centra osídlení lze použít doplnkově ještě další specifická kritéria typu:

- » relativní pracovištní význam, tj. velký počet obsazených pracovních míst v obci vzhledem k jejímu počtu obyvatel (zejména u center osídlení v kategorii E je dojíždka za prací významnější než dojíždka za službami),
- » umístění významného pracoviště terciárního sektoru ekonomiky v obci (například léčebné zařízení, specializované vzdělávací zařízení, pracoviště vědy a výzkumu),
- » specifická nadmístní komunitní funkce – například funkce průmyslu, dopravy anebo cestovního ruchu (lázně, rekreační a volnočasové aktivity), která dominuje hospodářskému a sociálnímu charakteru obce, jež nesplňuje základní kritéria pro centrum osídlení, ale jejíž územně strukturální účinek zřetelně přesahuje vlastní obec nebo představuje funkci zřetelně prominentní ve srovnání s ostatními úkoly centra,
- » dopravně příznivé umístění, třeba jako cílový nebo uzlový bod veřejné hromadné dopravy,
- » centrální umístění v území umožňující dobrou dostupnost z jiných obsluhovaných sídel,
- » urbanistické kvality pro plnění obslužné funkce (například dochované prostorové uspořádání a charakter zástavby historického městečka odpovídající typu centra osídlení).

5 Doporučená úroveň občanského vybavení jednotlivých kategorií center

Následující katalog **doporučeného vybavení** je koncipován tak, že začíná malými centry (G) a následně přiřazuje nároky na vybavení centra pro vyšší kategorie. Přítomnost zařízení občanského vybavení základní úrovně v dalších sídlech nezařazovaných do kategorie center vychází z počtu obyvatel, které jednotlivá zařízení obsluhují a respektují minimální prahové hodnoty počtu obyvatel pro umístění zařízení uvedených ve Standardech dostupnosti veřejné infrastruktury (MMR 2020).

Kapacity jednotlivých zařízení (zejména vzdělávacích) by u vyšších kategorií měly korelovat s počtem obyvatel vlastního centra (základní školy apod.), u dalších zařízení, která nejsou obvykle u nižších center, pak s celkovým počtem obyvatel spádového území.

V případě zjištění absence některého zařízení veřejného občanského vybavení v centru osídlení je toto zjištění podkladem pro vymezení problému k řešení v územně plánovací dokumentaci dotčené obce.

Katalog doporučeného vybavení center jednotlivých kategorií⁶

Malá centra (G) – základní úroveň vybavenosti

- » mateřská škola
- » základní škola úplná; v řídce osídleném území a výjimečně též v ostatním území lze v případě nedosažení minimální prahové hodnoty počtu obyvatel pro umístění zařízení uvedených ve Standardech dostupnosti veřejné infrastruktury (MMR 2020) uvažovat základní školu pouze I. stupně
- » lékař
- » centrum denních služeb a denní stacionář
- » ambulantní zařízení pečovatelské služby
- » pošta
- » zařízení veřejného stravování
- » sportoviště
- » veřejná knihovna
- » hasičská zbrojnice
- » maloobchodní zařízení základní potřeby

Nižší centra – navíc zařízení oproti předchozím (pro kat. E, pro kat. F přiměřeně):

- » střední škola
- » odborní lékaři
- » zařízení pro seniory
- » penziony
- » více restauračních provozů
- » zařízení pro společenské a kulturní akce, klubovny
- » sportovní hala a hřiště
- » obchodní zařízení s širší nabídkou
- » řemeslné služby
- » výstavní prostory
- » pobočky bank, pojišťoven
- » městská policie nebo služebna Policie ČR
- » centrum by mělo mít upravené veřejné prostranství (náměstí, hlavní ulice), vč. parkování a vhodně umístěný terminál (stanoviště) hromadné dopravy (pokud možno ve vazbě na železniční stanici)

⁶ Vytvořeno na základě Podkladů.

Střední centra – navíc zařízení oproti předchozím (pro kat. C, pro kat. D přiměřeně):

- » střední školy s maturitou
- » nástavbová vzdělávací zařízení
- » zařízení pro podporu talentu (hudební, výtvarné aj.)
- » rehabilitační zařízení
- » zařízení stacionární péče pro zdravotně postižené
- » základní nemocnice
- » krytý plavecký bazén
- » sportovní hala s tribunami pro diváky
- » stadion pro lehkou atletiku
- » prostory pro divadelní představení
- » muzeum
- » knihovna s odbornými publikacemi
- » obchodní domy, odborné prodejny, prodejní galerie
- » hotely a jiná ubytovací zařízení
- » úřady a soudy nižšího stupně, policie
- » u středních center, saturujících potřeby obyvatel spádového území, vznikají zóny obchodu (služeb) většinou na obvodě města (napojení na silnici) – žádoucí je jejich koncentrace do areálů (úspora parkovacích míst);

Vyšší centra – navíc zařízení pro kat. A a B:

- » univerzity, odborné VŠ
- » výzkumné ústavy
- » speciální školy nadregionálního významu (např. konzervatoře)
- » odborné školy
- » odborné akademie
- » nemocnice pro profesní vzdělávání
- » divadlo, koncertní síně
- » kongresová zařízení
- » muzea a galerie
- » vědecká knihovna
- » sportovní stadiony s více jak 15 tis. místy v hledišti
- » hotely vyšší kategorie
- » úřady a soudy vyššího stupně
- » hlavní pobočky bank, pojišťoven aj. organizací
- » vyšší centrum – u vyšších center je obvykle více areálů obchodu a služeb.

6 Použité podklady

Bundesland Niederösterreich, 1992: Zentrale-Orte-Raumordnungsprogramm.

Bundesrepublik Deutschland, 2008: Richtlinien der integrierten Netzgestaltung. Köln: FGSV Verlag GnbH.

www.czso.cz (Český statistický úřad).

CEMAT (Evropská konference ministrů zodpovědných za územní plánování), 2000. Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
<https://www.uur.cz/media/4umnbjeq/cemat-ridici-principy.pdf>

Česká republika, 2012: Nařízení vlády č. 307/2012 Sb. ze dne 29. srpna 2012 o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb.

Körner, M., Müller J. a kol., 2023: Aktualizace vymezení center osídlení vyšší a střední kategorie (A-D) na základě aktuální dojížděky/vyjížděky ze SLDB 2021.

Krumpalová, M. a kol., 2010: Štandardy minimálnej vybavenosti obcí. Metodická príručka pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie. Bratislava: AŽ projekt s.r.o.

Maier, K. a kol., 2019: Principy stanovení center osídlení v kategorii nižších sídel.

MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj), 2020: Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury.
<https://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Stavebni-pravo/Stanoviska-a-metodiky/Stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-MMR/9-Ostatni-stanoviska-a-metodiky/Standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury>

MMR (Ministerstvo pro místní rozvoj), 2019: Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+.

Ouředníček, M. a kol., 2020: Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR.

VÚVA – Urbanistické pracoviště Brno / Urbion Bratislava, 1983: Zásady a pravidla územního plánování. 3. Koncepce funkčních složek. Brno: VÚVA.

7 Příloha - Případové studie

Případové studie byly do této metodiky téměř bez úprav převzaty z podkladu Maier a kol. (2019), který byl zpracován v době, kdy ještě nebyla vymezena území metropolitních oblastí a aglomerací pro potřeby ITI. Z tohoto důvodu bylo pracovníě použito namísto ITI vymezení území rozvojových oblastí dle Politiky územního rozvoje ČR ve vymezení zpřesněném v příslušných zásadách územního rozvoje. V souladu s Metodikou je třeba při vymezení kategorií center osídlení E–G použít vymezení ITI.

7.1 ORP Broumov

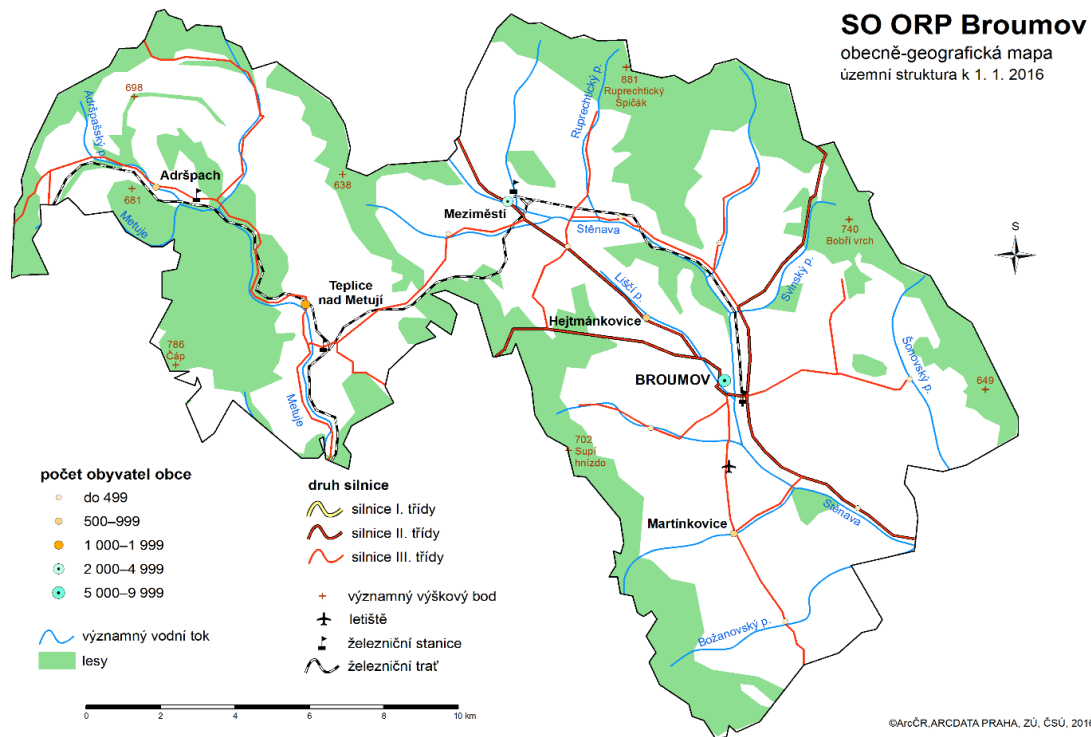
Typ území: řídké osídlené území s malou hustotou obslužných center

SO ORP BROUMOV
k 1. 1. 2016

Velikostní kategorie počtu obyvatel

POÚ	50 000 +	20 000– 49 999	10 000– 19 999	5000–9999	2000–4999	1000-1999
Broumov				Broumov 7,4	Meziměstí 2,4	
Teplice nad Metují						Teplice nad Metují 1,6

Kategorizace center

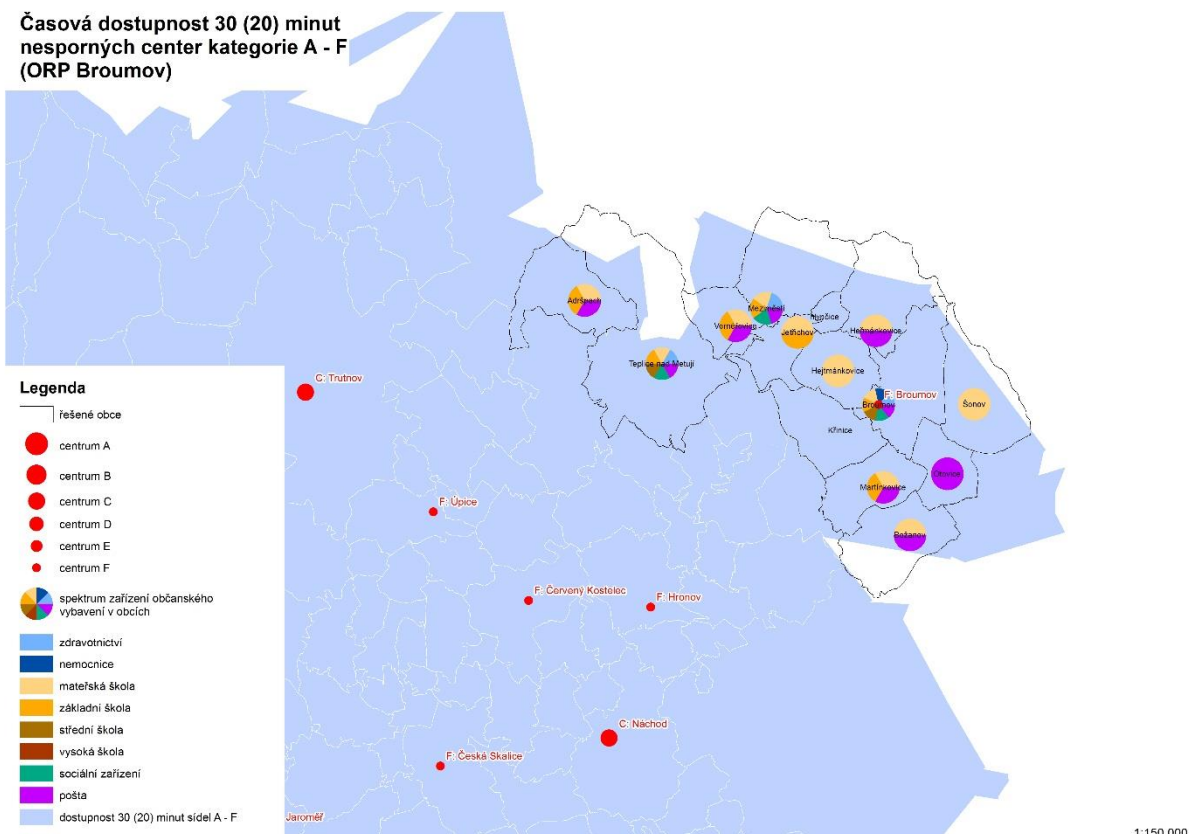
kategorie	popis	nesporná	sporná	problém	doplňková kritéria	vyřešení spornosti
E	významná nižší centra					
F	nižší centra ostatní	Broumov				
G	malá centra	Meziměstí	Teplice nad Metují	<2 tis.	špatná dostupnost, obsluha Adršpachu	G

Postup vymezení

Pro vymezení center v řídce osídleném území s malou hustotou obslužných center je rozhodující časová dostupnost těchto center ze všech sídel s trvalou obytnou funkcí. Z tohoto hlediska jsou především posuzována potenciální centra.

Všechny obce ve správním obvodu ORP Broumov jsou kompletně pokryty dostupností vyšších center osídlení (20 minut pro centra osídlení kategorie F a 30 minut pro centra osídlení kategorií A až E) s komplexní vybaveností.

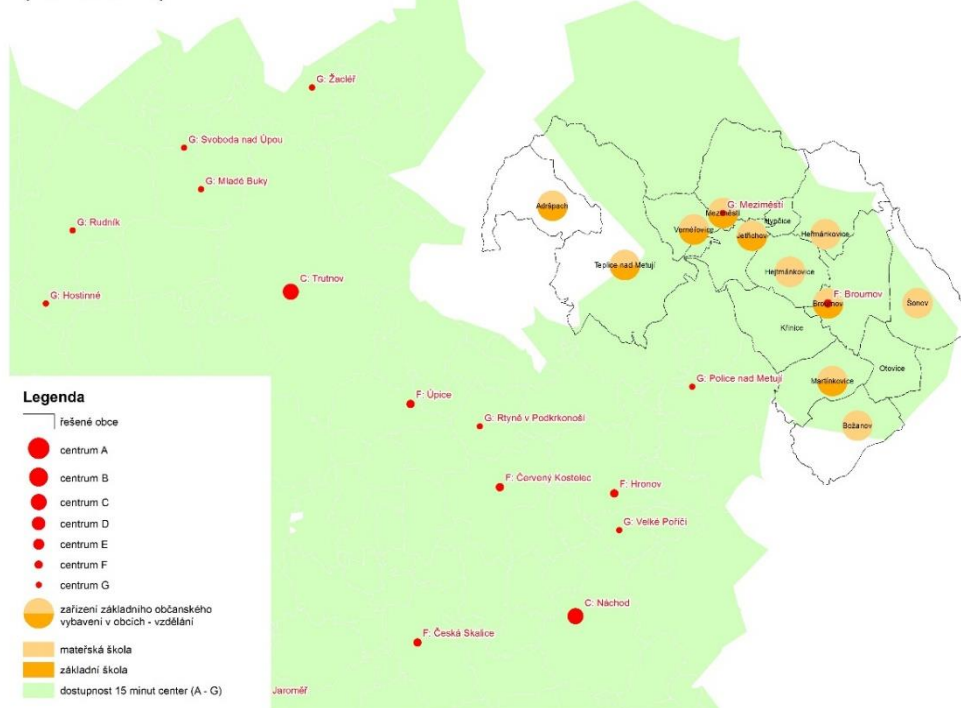
Časová dostupnost 30 (20) minut
nesporných center kategorie A - F
(ORP Broumov)

Z hlediska velikostní kategorie obcí podle počtu jejich obyvatel spadají do kategorie nižších center osídlení nesporně města Broumov a Meziměstí.

- » Město Broumov mělo k 1. 1. 2019 celkem 7 444 obyvatel a překračuje tak hranici indikativního ukazatele 3 000 obyvatel pro zařazení do kategorie ostatních nižších center osídlení (F). V centrální obci a v okruhu její dostupnosti 20 minut jízdy VHD nebydlí 20 000 obyvatel, což by bylo rozhodující kritérium pro ostatní nižší centrum osídlení v ostatním území, ale v řídce osídleném území s malou hustotou obslužných center toto kritérium není relevantní. Vedle počtu obyvatel vlastního města Broumov je zásadní zejména jeho historicky daná funkce centra osídlení celého regionu Broumovska a také koncentrace širokého spektra veřejného občanského vybavení, včetně vybavení vyššího řádu (mateřská škola, základní škola, pošta, gymnázium, ambulantní zdravotní péče, nemocnice poskytující základní okruh lůžkové zdravotní péče, domov pro seniory).
- » Město Meziměstí splňuje počtem obyvatel 2 429 (k 1. 1. 2019) rozhodující kritérium (1 000 obyvatel v centrální obci) pro zařazení do kategorie malých center osídlení (G). Počet obyvatel v Meziměstí přesahuje i doporučenou hodnotu 2 000 obyvatel pro zařazení obcí v řídce osídleném území do kategorie malých center osídlení (G).

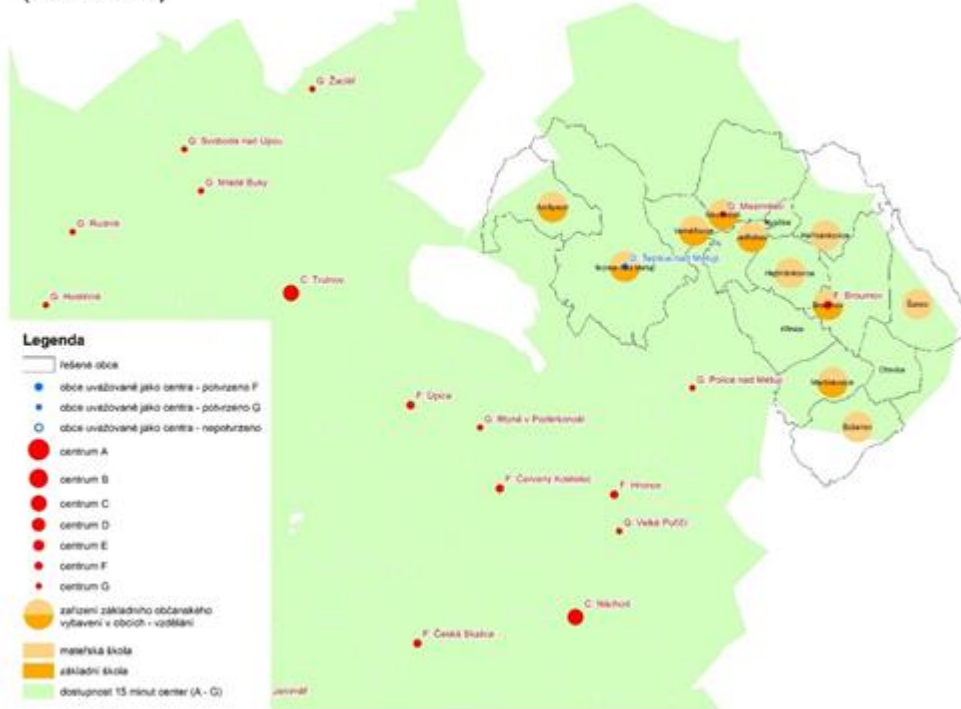
Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v nesporných centrech (ORP Broumov)

1:150 000

Výsledné vymezení center:

Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v centrech (ORP Broumov)

1:150 000

Zařazení města Teplice nad Metují do kategorie malých center osídlení (G) je sporné z hlediska počtu obyvatel v centrální obci. K 1. 1. 2019 měly Teplice nad Metují celkem 1 626 obyvatel a splňují tak sice rozhodující kritérium (1 000 obyvatel v centrální obci) pro zařazení mezi malá centra osídlení (G), ale nedosahují doporučené hodnoty 2 000 obyvatel pro zařazení obcí v řídkce osídleném území do kategorie malých center osídlení (G). Rozhodujícím pro definitivní vymezení města Teplice nad Metují jako malého centra osídlení kategorie G je potřeba pokrytí obce Adršpach 15 minutovou dostupností základní úrovně občanského vybavení právě z Teplic nad Metují. Dalším podpůrným argumentem pro toto zařazení je splnění specifického kritéria v podobě statutu města a jeho urbanistického uspořádání příznivého pro naplnění obslužné funkce. Město Teplice nad Metují disponuje poměrně širokým spektrem základního, ale i vyššího veřejného občanského vybavení (mateřská škola, základní škola, střední škola, pošta, domov pro seniory, ambulance praktického lékaře pro děti a dorost a pro dospělé).

7.2 ORP České Budějovice

Typ území: aglomerace + ostatní území

Velikostní kategorie počtu obyvatel (červeně jsou obce v Rozvojové oblasti České Budějovice)

POÚ	50 000 +	20 000– 49 999	10 000– 19 999	5000–9999	2000–4999	1000-1999
České Budějovice	České Budějovice				Dobrá Voda 2,7+ Kamenný Újezd 2,4 Lednice 2,2 Litvínovice 2,5 Rudolfov 2,5 Srubec 2,6+	Borek 1,6+ Boršov nad Vltavou 1,9+ Dubné 1,6+ Homole 1,6+ Hrdějovice 1,6 Staré Hodějovice 1,3 Roudné 1,2+ Ševětín 1,4+ Včelná 2,2 Dříteň
Hluboká nad Vltavou				Hluboká nad Vltavou 5,4		
Lišov					Lišov 4,4 (+)	
Zliv					Zliv 3,5	

SO ORP České Budějovice

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

počet obyvatel obce

- do 499
- 500–999
- 1 000–1 999
- 2 000–4 999
- 5 000–9 999
- 50 000 a více

+ významný výškový bod

✈ letiště

🚂 železniční stanice

— železniční trať

druh silnice

- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy

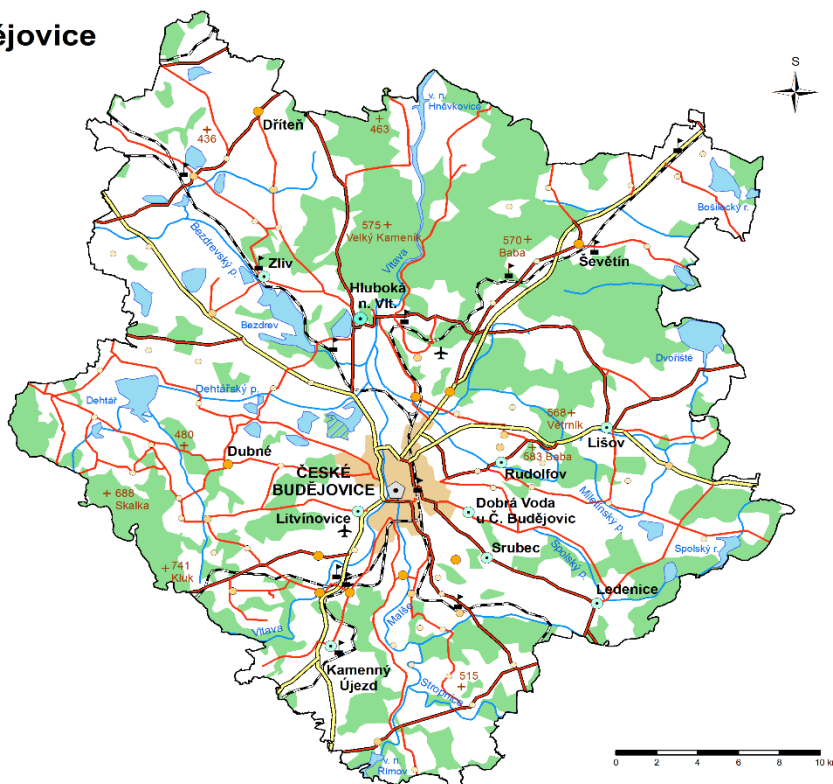
— významný vodní tok

— vodní plocha

▨ bažiny a rašelinště

— lesy

— plocha sídla nad 50 000 obyvatel

Kategorizace center

kategorie	popis	nesporná	sporná	problém	doplňková kritéria	vyřešení spornosti
A3	významná vyšší centra regionální	České Budějovice				
E	významná nižší centra					
F	nižší centra ostatní	Hluboká nad Vltavou				
			Lišov	< 5tis.	Je v aglomeraci; mimo 15 min. dostupnost z ČB; rostoucí populace	přidružené F
			Ledenice	< 5tis.		G
			Zliv	< 5tis.	je v aglomeraci	G
G	malá centra		Ševětín	< 2tis.	obsluha Mazelova a Vlkova	G
		Rudolfov				
		Litvínovice				
		Kamenný Újezd				
		Dobrá Voda				
		Srubec				
		Včelná				
			Borek	< 2tis.	rostoucí obec	přidružené G
			Boršov nad Vltavou	< 2tis.	rostoucí obec	přidružené G
			Dubné	< 2tis.	rostoucí obec	přidružené G
			Homole	< 2tis.	rostoucí obec	přidružené G
			Hrdějovice	< 2tis.	stabilizovaná	-
	Staré Hodějovice	< 2tis.	stabilizovaná	-		
	Roudné	<< 2tis.	rostoucí obec	Přidružené G?		

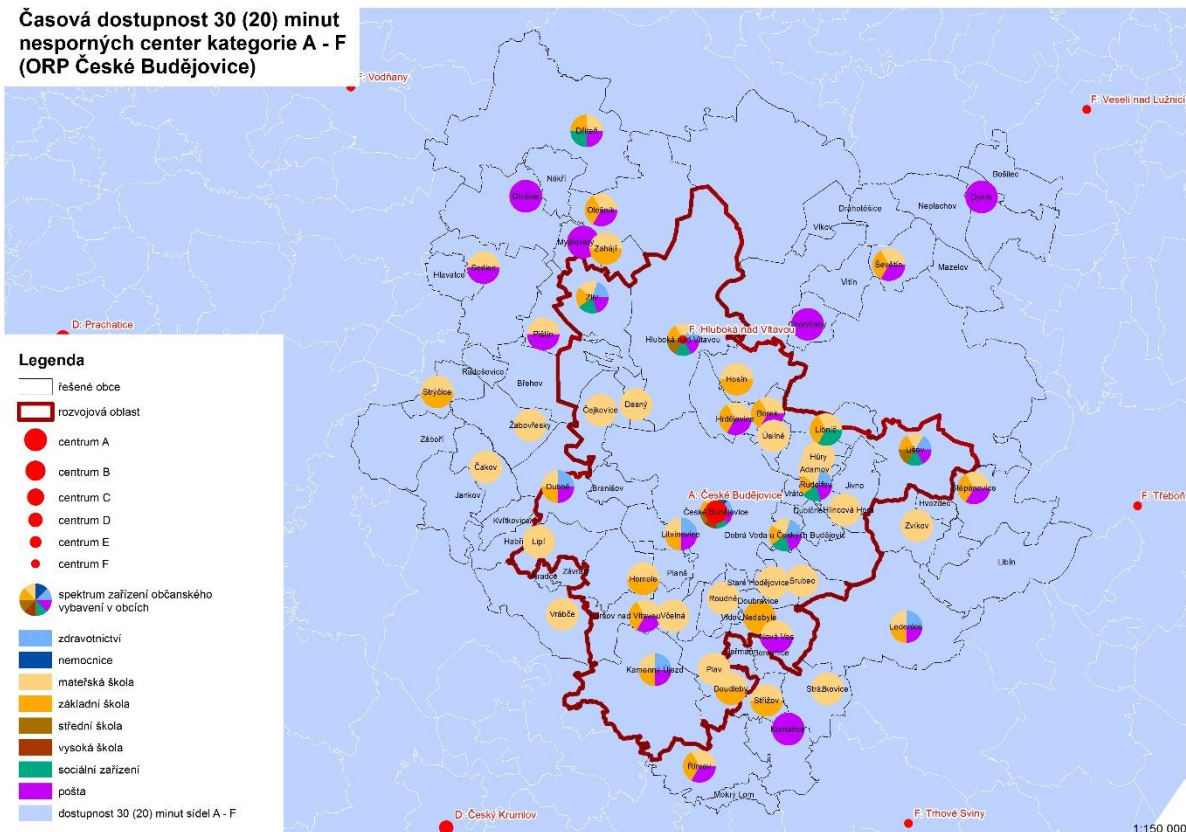
Postup vymezení

Pro posouzení potenciálních center platí odlišná kritéria v aglomeraci a mimo ni.

- » Pro vymezení center v aglomeracích je rozhodující populační velikost a trend růstu center. Specifikem aglomerací jsou přidružená centra, která jsou vymežována pouze s ohledem na populační velikost a trend růstu, bez ohledu na to, zda a jaké zázemí obsluhují. Přidružená centra by měla mít plné spektrum úrovně občanského vybavení odpovídajícího jejich kategorii, ale mimoto mohou mít některé specifické funkce, jimiž doplňují a posilují spektrum vyššího občanského vybavení v rámci aglomerace.
- » V ostatním území mimo aglomeraci je naproti tomu hlavním kritériem populační velikost celého potenciálního „spádového území“, tedy centrální obce i obcí v okruhu časové dostupnosti této centrální obce.

Všechny obce ve správním obvodu ORP České Budějovice jsou kompletně pokryty dostupností vyšších center osídlení (20 minut pro centra osídlení kategorie F a 30 minut pro centra osídlení kategorií A až E) s komplexní vybaveností a s vysokou koncentrací základního i vyššího občanského vybavení ve významném vyšším regionálním centru osídlení Českých Budějovicích.

**Časová dostupnost 30 (20) minut
nesporných center kategorie A - F
(ORP České Budějovice)**

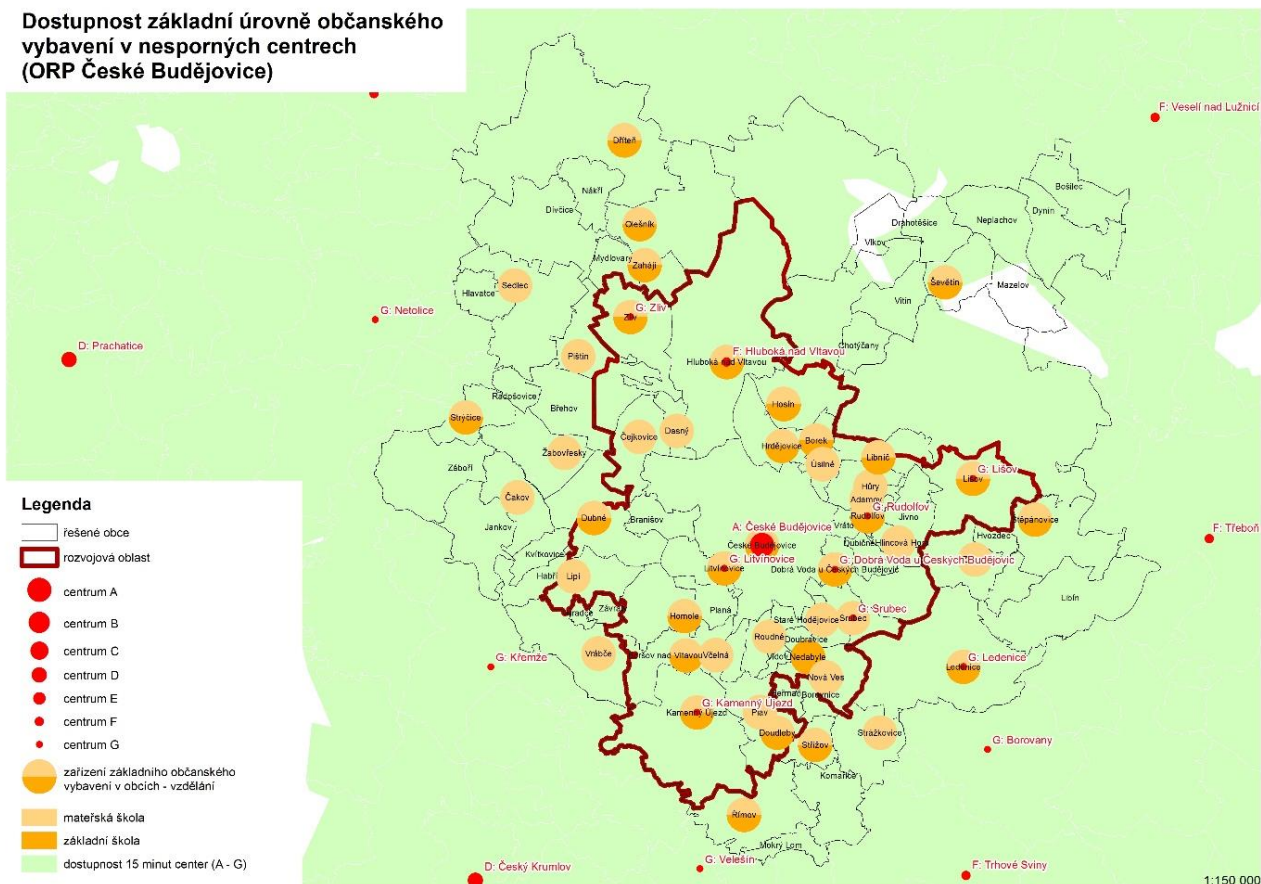

K území správního obvodu ORP České Budějovice bylo při vymezení nižších center osídlení nezbytné přistupovat diferencovaně. Jádrové území je součástí aglomerace krajského města České Budějovice a okrajová území mimo aglomeraci jsou ostatními územími.

Z hlediska velikostní kategorie obcí podle počtu jejich obyvatel nesporně spadají do kategorie nižších center osídlení město Hluboká nad Vltavou jako ostatní nižší centrum osídlení (F); město Rudolfov a obce Litvínovice, Kamenný Újezd, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Srubec a Včelná splňují kritéria pro malá centra osídlení (G) v aglomeraci Českých Budějovic.

- » Město Hluboká nad Vltavou mělo k 1. 1. 2019 celkem 5 410 obyvatel a zároveň se jedná o populačně trvale rostoucí obec. Počet obyvatel se v uplynulých 20 letech zvýšil o 989, ze 4 421 v roce 1999 na 5 410 v roce 2019. Meziročně rostl počet obyvatel v Hluboké nad Vltavou v průměru o 50 obyvatel, což odpovídá cca 1,1 procentnímu bodu. Identické tempo 1,1 procentního bodu meziročně vykazuje i tempo bytové výstavby ve městě, průměrně se v posledních 20 letech v Hluboké nad Vltavou staví 20 nových bytů ročně. Hluboká nad Vltavou je tak typickou růstovou obcí v aglomeraci a je proto zařazená do kategorie ostatních nižších center osídlení (F).
- » Město Rudolfov a obce Litvínovice, Kamenný Újezd, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Srubec a Včelná nepřekračují 5 000 obyvatel a k této hranici se jejich počet obyvatel ani neblíží. Nemohou tedy aspirovat na zařazení mezi ostatní nižší centra osídlení kategorie F. Počet obyvatel ve všech těchto obcích však překračuje hranici 2 000 obyvatel, a obce tak splňují rozhodující kritérium pro zařazení do kategorie malých center osídlení (G) v aglomeracích. Město Rudolfov mělo k 1. 1. 2019 celkem 2 544 obyvatel, obec Litvínovice měla ve stejném období 2 526 obyvatel, obec Kamenný Újezd 2 393 obyvatel, obec Dobrá Voda u Českých Budějovic 2 675 obyvatel, obec Srubec 2 650 obyvatel a obec Včelná 2 154 obyvatel.

Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v nesporných centrech (ORP České Budějovice)

Spornými čistě z hlediska počtu obyvatel v obci se ukázala být města Lišov a Zliv, městyse Ledenice a Ševětín a obce Borek, Boršov nad Vltavou, Dubné, Homole, Hrdějovice, Staré Hodějovice a Roudné.

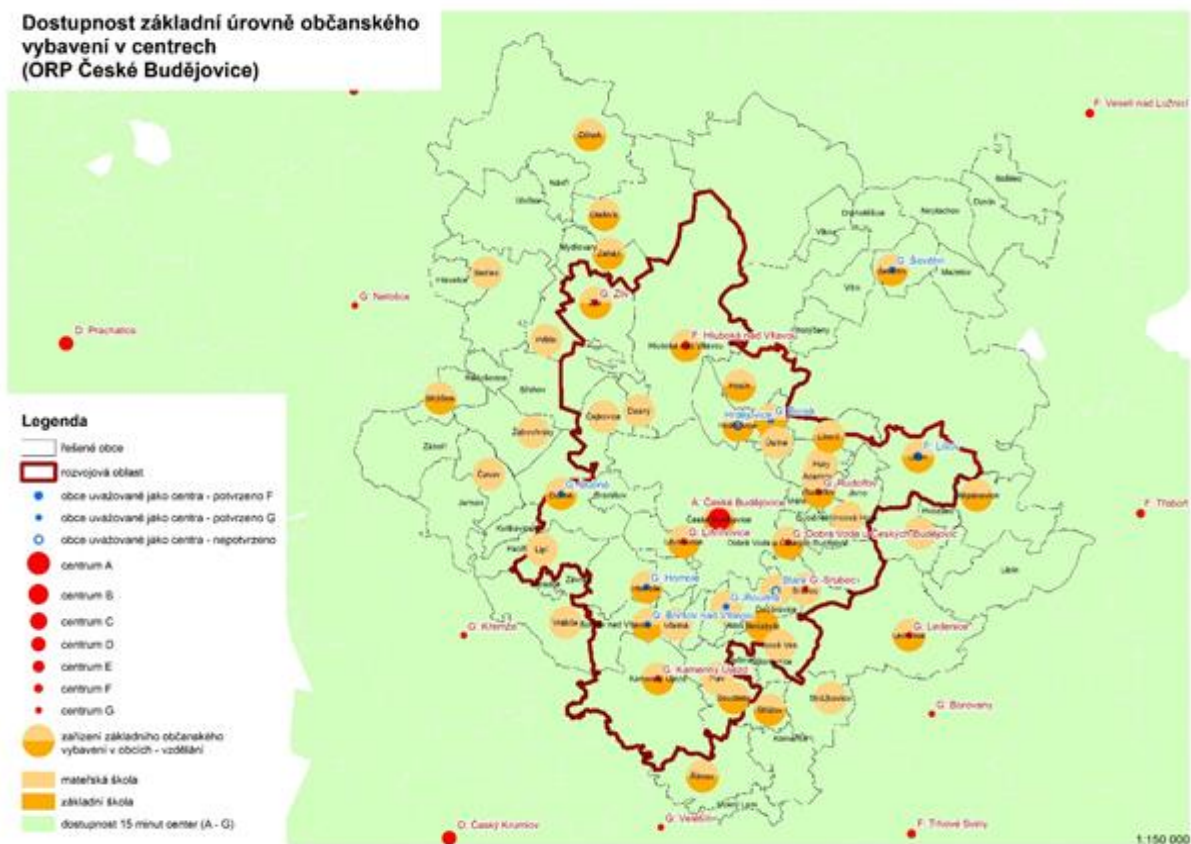
- » Město Lišov mělo k 1. 1. 2019 celkem 4 405 obyvatel. Protože se nachází v území aglomerace krajského města České Budějovice, splňuje tak rozhodující kritérium (minimálně 2 000 obyvatel v obci) pro zařazení do kategorie malých center osídlení (G). Počet obyvatel Lišova se však blíží hranici 5 000, což je další indikativní ukazatel pro potenciální zařazení mezi ostatní nižší centra osídlení (F). Byla tedy zkoumána rozhodující kritéria pro zařazení obce v aglomeraci mezi ostatní nižší centra osídlení kategorie F. Městu Lišov od roku 1970 trvale roste počet obyvatel. V posledních 20 letech sice meziroční tempo růstu počtu obyvatel nedosahuje minimální hodnoty 2 procentních bodů a drží se okolo 0,7 procentního bodu, jedná se o však o setrvalé a poměrně konstantní tempo růstu počtu obyvatel. V obdobném tempu roste ve městě Lišov i bytová výstavba. Lišov má navíc statut města a disponuje širokým spektrem veřejného občanského vybavení (mateřská škola, základní škola, pošta, dům s pečovatelskou službou, střední odborné učiliště, ordinace praktických lékařů pro děti a dorost a pro dospělé) a má dochované urbanistické uspořádání historického města, tedy urbanistické kvality pro plnění obslužné funkce. Posledním důvodem k definitivnímu „posunutí“ města Lišov mezi ostatní nižší centra osídlení (F) byla poloha města mimo 15 minutovou časovou dostupnost z Českých Budějovic a potřeba rozvíjet je i do budoucna jako více autonomní nižší centrum osídlení, nezávislé z hlediska širšího spektra občanského vybavení na krajském městě, které popřípadě může převzít i některé vyšší obslužné funkce v rámci aglomerace jako přidružené centrum.

- » Město Zliv mělo k 1. 1. 2019 celkem 3 569 obyvatel a nespĺňuje proto minimální hodnotu 5 000 obyvatel v obci v aglomeraci pro zařazení do kategorie ostatních nižších center osídlení (F). Zliv má statut města a širší spektrum veřejného občanského vybavení, sousedí ale zároveň přímo s městem Hluboká nad Vltavou, které je lidnatější a v rámci struktury osídlení plní nepochybně funkci ostatního nižšího centra osídlení (F). Rozhodujícím pro nezařazení města Zliv mezi ostatní nižší centra osídlení (F) a ponechání mezi malými centry osídlení (G) byla depopulace města: počet obyvatel klesl v uplynulých 20 letech z 3 710 v roce 1999 na 3 569 v roce 2019 a trend mírného poklesu počtu obyvatel trvá i v posledních letech.
- » Městys Ledenice má sice statut městyse, nicméně k 1. 1. 2019 měl pouze 2 471 obyvatel. Ledenice leží mimo aglomeraci krajského města České Budějovice, kde by o zařazení mezi ostatní nižší centra osídlení kategorie F mohlo rozhodnout množství obyvatel v centrální obci a v okruhu 20 minutové dostupnosti VHD (minimálně 20 000). Vzhledem k poměrně husté struktuře osídlení okolí Českých Budějovic, s vyšší koncentrací lidnatějších a dobře vybavených obcí, nebydlí ve spádovém území městyse Ledenice tak vysoké množství lidí. Bylo tedy ponecháno zařazení městyse Ledenice mezi malá centra osídlení (G).
- » Městys Ševětín měl k 1. 1. 2019 celkem 1 405 obyvatel a nedosahuje tak hranice 2 000 obyvatel pro zařazení mezi malá centra osídlení (G) v ostatním území. Rozhodujícím kritériem pro zařazení obci v ostatním území do kategorie malých center osídlení (G) je minimálně 5 000 obyvatel v centrální obci a v okruhu její dostupnosti do 15 minut jízdy VHD. V městyse Ševětína a obcích v okruhu dostupnosti Ševětína do 15 minut jízdy VHD (obce Vitín, Mazelov, Chotýčany, Víkov, Drahotěšice, Neplachov, Dynín a Bošilec) bydlelo k 1. 1. 2019 jen 3 552 obyvatel. O zařazení městyse Ševětína mezi malá centra osídlení kategorie G nakonec rozhodla, kromě vlastního statutu městyse, potřeba pokrytí obcí Víkov a Mazelov 15-minutovou dostupností základní úrovně občanského vybavení právě ze Ševětína.
- » Obce Borek (1 559 obyvatel), Boršov nad Vltavou (1 919 obyvatel), Dubné (1 577 obyvatel) a Homole (1 583 obyvatel) vykazovaly k 1. 1. 2019 počet obyvatel sice nižší než 2 000, což je rozhodující kritérium pro zařazení obce v aglomeraci do kategorie malých center osídlení (G), nicméně všechny zmiňované čtyři obce se svým počtem obyvatel více či méně blíží hranici 2 000 a zároveň vykazují setrvalý růst počtu obyvatel, za posledních 5 let meziročně průměrně 1,2 procentního bodu (Boršov nad Vltavou) až 1,6 procentního bodu (Borek a Dubné), respektive 1,9 procentního bodu (Homole).
- » Obec Hrdějovice měla k 1. 1. 2019 celkem 1 566 obyvatel, ale jedná se o obec populačně stagnující, bez trendu nárůstu počtu obyvatel. Obec Staré Hrdějovice sice na rozdíl od Hrdějovic vykazuje v posledních 20 letech mírný populační růst, nicméně počet obyvatel v obci byl k 1. 1. 2019 jen 1 257, hluboko pod populační velikostí obce opodstatňující její zařazení mezi malá centra osídlení kategorie G. Výraznější tempo populačního růstu než obec Staré Hrdějovice vykazuje v posledních 20 letech obec Roudné. Rozhodujícím kritériem pro zařazení obci v aglomeraci mezi malá centra osídlení (G) je jejich populační velikost. Obec Roudné však měla k 1. 1. 2019 pouhých 1 263 obyvatel.

Výsledné vymezení center:

Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v centrech (ORP České Budějovice)

7.3 ORP Velké Meziříčí

Typ území: ostatní území

SO ORP VELKÉ MEZIŘÍČÍ

k 1. 1. 2016

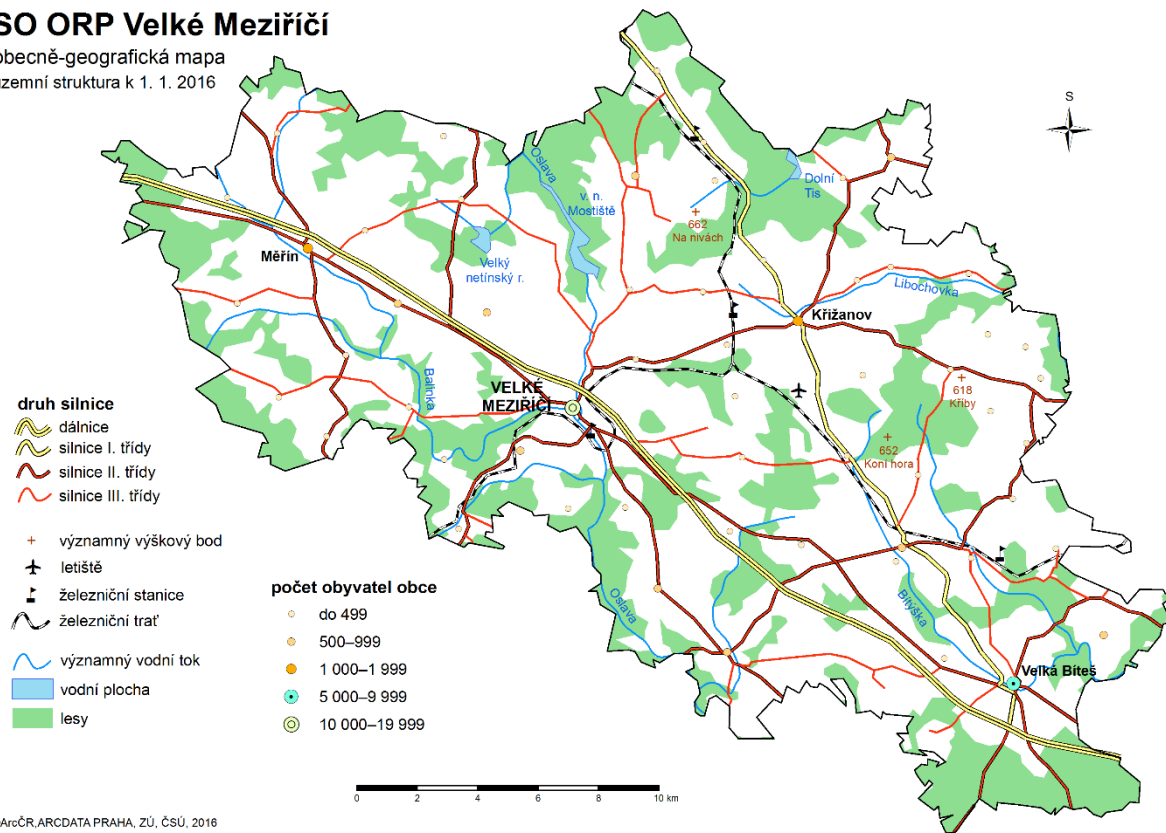

Velikostní kategorie počtu obyvatel

POÚ	50 000 +	20 000– 49 999	10 000– 19 999	5000–9999	2000–4999	1000-1999
Velké Meziříčí			Velké Meziříčí			Křížanov 1,9 Měřín 1,9
Velká Bíteš				Velká Bíteš		

SO ORP Velké Meziříčí

obecně-geografická mapa
územní struktura k 1. 1. 2016

Kategorizace center

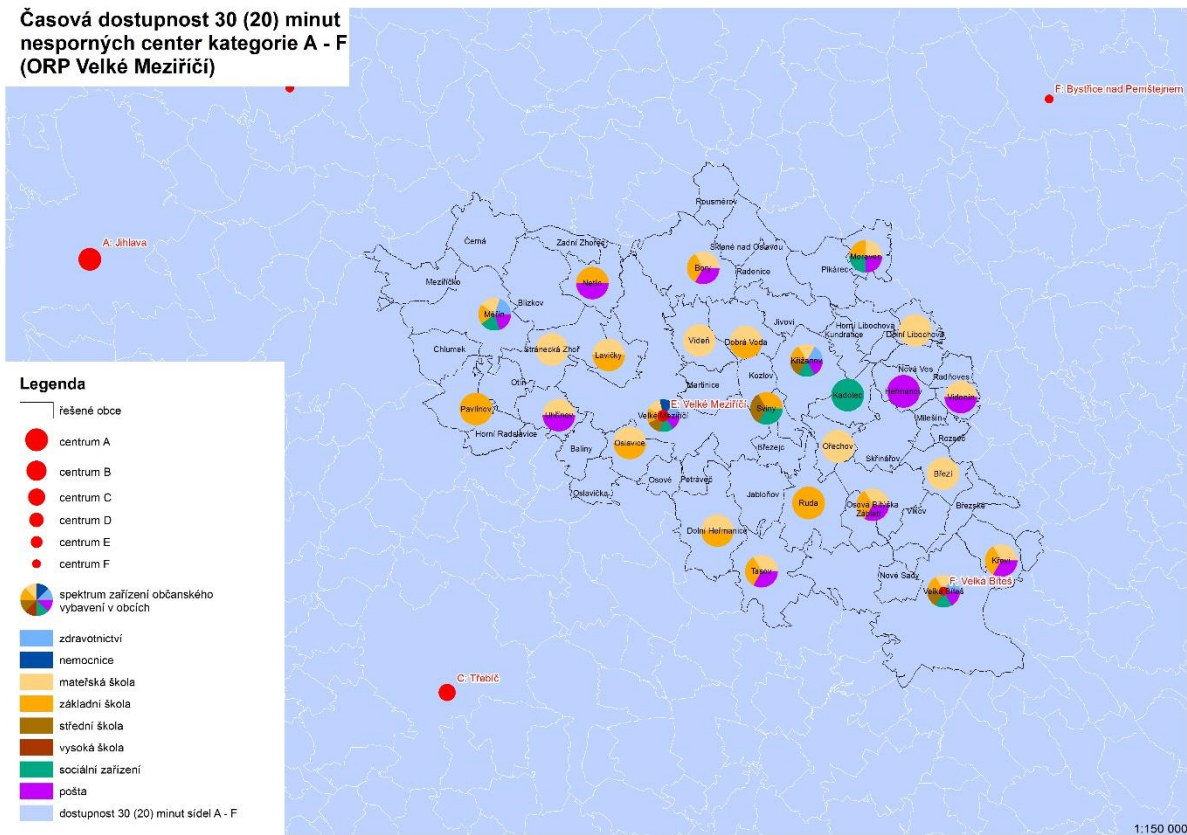
kategorie	popis	nesporná	sporná	problém	doplňková kritéria	vyřešení spornosti
E	významná nižší centra	Velké Meziříčí				
F	nižší centra ostatní	Velká Bíteš				
G	malá centra		Křižanov	<2 tis.	potřeba obsluhy SV zázemí; dopravní křižovatka, mírně rostoucí	G
			Měřín	<2 tis.	městys; dopravní křižovatka	G

Postup vymezení

Pro vymezení center v ostatním území je hlavním kritériem populační velikost celého potenciálního „spádového území“, tedy centrální obce i obcí v okruhu časové dostupnosti této centrální obce. Posouzení potenciálních center tedy vychází z těchto kritérií, ale současně musí přihlížet k pokrytí dalších kritérií, zejména časové dostupnosti.

Všechny obce ve správním obvodu ORP Velké Meziříčí jsou kompletně pokryty dostupností vyšších center osídlení (20 minut pro centra osídlení kategorie F a 30 minut pro centra osídlení kategorií A až E) s komplexní vybaveností.

Časová dostupnost 30 (20) minut
nesporných center kategorie A - F
(ORP Velké Meziříčí)

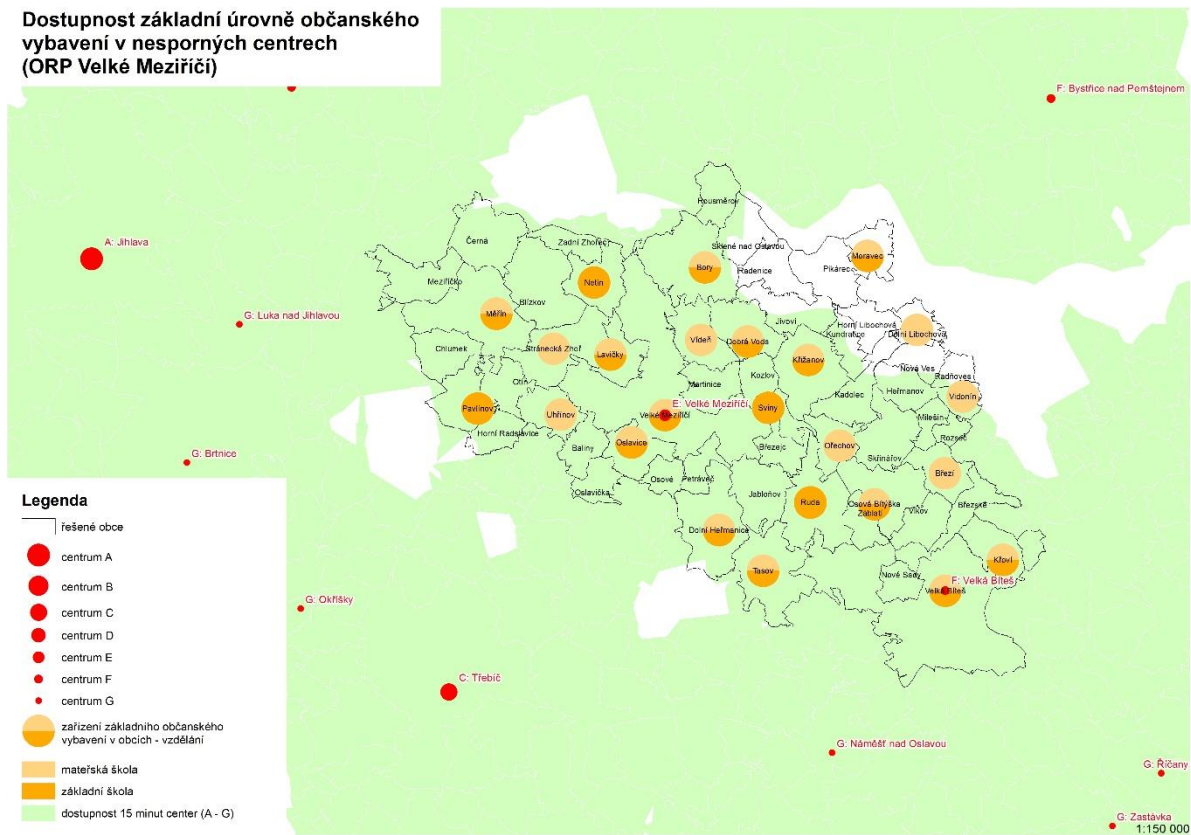

Analýza pokrytí obcí správního obvodu ORP Velké Meziříčí dostupností malých center ukázala, že obce v severovýchodní části správního obvodu ORP Velké Meziříčí a obce severozápadně od správního obvodu ORP Velké Meziříčí nejsou v okruhu časové dostupnosti 15 minut jízdy veřejnou hromadnou dopravou do nesporného malého centra.

Z hlediska velikostní kategorie obcí podle počtu jejich obyvatel spadají do kategorie nižších center osídlení nesporně města Velké Meziříčí a Velká Bíteš.

- » Velké Meziříčí mělo k 1. 1. 2019 celkem 11 503 obyvatel a podle této metodiky tak splňuje rozhodující kritérium (minimálně 10 000 obyvatel v centrální obci) pro zařazení do kategorie významného nižšího centra osídlení (E).
- » Ve Velké Bíteši počet obyvatel přesahoval k 1. 1. 2019 (5 042 obyvatel) jen těsně hranici (minimálně 5 000 obyvatel v centrální obci) pro zařazení do kategorie ostatního nižšího centra osídlení (F). Rozhodující kritérium 20 000 obyvatel v centrální obci a ve spádovém okruhu její dostupnosti do 20 minut jízdy veřejnou hromadnou dopravou není v případě Velké Bíteše splněno, protože pomezí kraje Vysočina a Jihomoravského kraje je charakteristické poměrně řídkým osídlením, tvořeným převážně malými a málo lidnatými venkovskými obcemi. Význam Velké Bíteše jako ostatního nižšího centra osídlení kategorie F je však posílen polohovým potenciálem města ve východním sektoru správního obvodu ORP, kde se jiné významnější centrum osídlení nenachází. Nezanedbatelná je také dopravně velmi výhodná poloha přímo na dálnici D1. V neposlední řadě nelze opomíjet široké spektrum veřejného občanského vybavení ve Velké Bíteši (mateřská škola, základní škola, střední odborné učiliště, základní umělecká škola, poliklinika, domov pro seniory, dětská psychiatrická léčebna, pošta).

Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v nesporných centrech (ORP Velké Meziříčí)

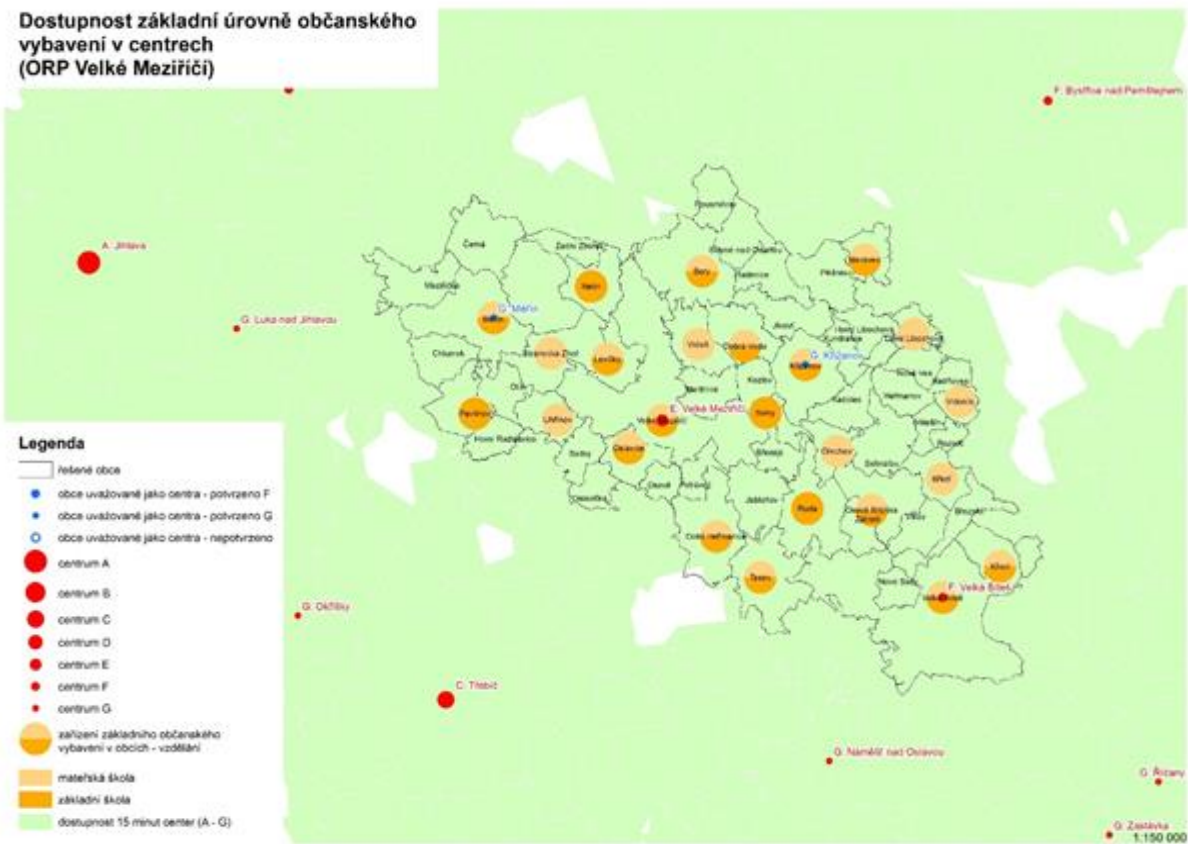
Žádná jiná obec ve správním obvodu ORP Velké Meziříčí nespĺňuje spodní hranici počtu obyvatel v obci pro zařazení do některé z kategorií nižších center osídlení. Městys Měřín a Křižanov se svými počty obyvatel těsně blíží hranici 2 000 obyvatel pro zařazení do kategorie malých center osídlení (G). Byla proto podrobněji zkoumána doplňková a specifická kritéria pro zařazení obcí do kategorií nižších center osídlení.

- » Městys Křižanov měl k 1. 1. 2019 celkem 1 855 obyvatel. Za posledních 20 let počet obyvatel v městysi stagnuje a osciluje trvale kolem 1 850 obyvatel. V obci se však poměrně hodně staví, za posledních 20 let téměř konstantně 5 nových bytů v rodinných domech za rok, meziročně tak dochází k nárůstu počtu bytů o hodnotu blížíící se 1 procentnímu bodu. Rozhodujícím kritériem pro zařazení Křižanova do kategorie malých center osídlení (G) se stalo široké spektrum veřejného občanského vybavení v městysi (mateřská škola, základní škola, pošta, ústav sociální péče, zdravotní středisko) a pokrytí obcí v severovýchodní části SO ORP Velké Meziříčí 15 minutovou dostupností základního občanského vybavení umístěného v městysi Křižanov.
- » Městys Měřín měl k 1. 1. 2019 celkem 1 994 obyvatel. Tempo růstu počtu obyvatel ani růst počtu bytů v uplynulých 20 letech nepřekračují spodní hranici pro další kritériální hodnoty zdůvodňující zařazení obce v ostatním území mezi nižší centra osídlení. Rozhodující pro zařazení Měřína do kategorie malých center osídlení (G) se nakonec stala specifická kritéria dopravně příznivého umístění Měřína na dálnici D1, statut městysu a s ním související dochované prostorové uspořádání a charakter zástavby historického městečka, příznivé pro plnění obslužné funkce.

Zařazením Křižanova a Měřína do kategorie malých center (G) dosáhneme plného pokrytí všech sídel s trvalou obytnou funkcí do okruhu 15 minutové dojíždky do malého centra veřejnou hromadnou dopravou.

Výsledné vymezení center:

Dostupnost základní úrovně občanského vybavení v centrech (ORP Velké Meziříčí)

Název: **Centra osídlení České republiky
Vymezení vyšších a středních center a metodický postup
pro vymezení nižších a malých center**

Vydává: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
odbor strategií a analýz regionální politiky a politiky bydlení
a odbor územního plánování

Rok vydání: 2024

Vydání: třetí, aktualizované

Místo vydání: Praha

Počet stran: 28

ISBN: 978-80-7538-567-3 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, tištěná verze

ISBN: 978-80-7538-568-0 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, on-line verze

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111
Fax: +420 224 861 333
www.mmr.cz